

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMDE UYGULAMA DERSLERİNİN ÖNEMİNİN İRDELENMESİ

Yrd. Doç. Dr. Sibel Onat Hattap
MSGÜ MYO
Mimari Restorasyon Programı
sibel.hattap@msgsu.edu.tr

Özet

Meslek yüksekokulunda verilen iki yıllık eğitimde teori derslerinin yanısıra, mezuniyet sonrası istihdam için uygulama derslerinin önemi büyüktür. Bu derslerin sağlıklı yapılabilmesi için uygun atölyeler ve malzemeler temin edilmelidir. Öğrencilerin teorisini gördüğü örneğin ahşap, taş gibi malzemelere, mozaik tekniklerine, malzemeyi tanıyarak hakim olması atölyelerde birebir üzerlerinde uygulama yapması öğretilen bilgileri pratikte görmesini, özümsemesini sağlayacaktır. Bu çalışmada, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Mimari Restorasyon Programı kapsamında geçmişte ve günümüzde verdiğimiz dersler arasında bulunan taş, ahşap ve mozaik derslerinin teorisi yanısıra atölyede yapılan uygulamalar irdelenecek ve koruma kavramı ile birlikte örneklerle ele alınacak, öğrenme çıktıları değerlendirilecektir.

Anahtar Sözcükler: Meslek Yüksekokulları, Uygulama Dersleri, Koruma Kavramı.

DISCUSSION OF THE IMPORTANCE OF PRACTICE COURSE IN VOCATIONAL AND TECHNICAL EDUCATION

Abstract

As well as theory lessons which is given at vocational high school in two years, application courses have great importance for emphysement after graduation. The appropriate workshops and materials must be provided for these courses can be run correctly. Together with theoretical training on materials such as wood, stone and mosaic; one to one practices on ateliers are provide students to have full knowledge about these materials and comprehend them. In this study; as well as the theory of wood and mosaic lectures which are given by me between past and present in the scope of the Mimar Sinan Fine Art University, Vocational School of Architectural Restoration Program, the applications made in the workshop will be examined and will be dealt with in conjunction with the concept of protection and learning outcomes will be assessed.

Key Words: Vocational schools, Practice Course, Conservation Concept.

GİRİŞ

Meslek yüksekokullarında teori derslerinin yanısıra uygulama derslerinin önemi büyüktür, 2 yıllık eğitim ile teknik ara eleman olarak yetiştirilen öğrencilerin mezun olduktan sonraki iş hayatlarındaki başarılarında uygulama derslerinin yeterli ve etkin olarak verilmesinin mesleki açıdan katkısı çok önemlidir.

Özellikle Mimari Restorasyon Programında koruma bilinci ile eğitim verilen öğrencilerin, çalıştay ve staj ile pekiştirdikleri uygulama dersleri arasında ahşap, taş, mozaik ve kalemşi vb derslerde atölye çalışmaları büyük önem taşımaktadır. Bu atölye çalışmalarında teorisini gördükleri derslerin uygulaması yapılmaktadır.

Meslek Yüksekokullarında Uygulama Dersleri ve Atölye Çalışmaları

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Mimari Restorasyon Programı ders programında yer alan ve tarafımdan verilen Ahşap Teknolojisi, Mozaik Yapım Teknikleri, Bozulma Sebepleri, Koruma Ve

Onarım Yöntemleri gibi üç saat olan derslerde 1 saat teorinin yanısıra 2 saat ilgili atölyede gerçekleşen uygulama dersleri yapılmaktadır.

Ahşap teknolojisi dersinde teorik olarak, ahşabın elde edilış süreci, yapısal, fiziksel, kimyasal özellikleri, dayanıklı, orta, az dayanıklı ağaç türleri, geleneksel mimarimizde ve günümüzde kullanım yerleri, yapıda kullanıma uygun ağaç türleri, ahşabın kullanım alanları, bozulma mekanizmaları, koruma ve onarım metotları ele alınmaktadır. Dersin uygulama kısmında ise, yapılacak ahşabın türü belirlendikten sonra, genellikle kavak ve ıhlamur işleniş kolaylığı açısından tercih edilerek, kullanılacak motif, tarihi eserlerde yer alan gülçe, rozet, çarkifelek vb. olarak, öğrenci isteği de dikkate alınarak seçilir, 20x20x3 cm boyutunda ahşap üzerine karbon kağıdı kullanarak çizilir, çeşitli boyutlarda iskarpelalar ile gerekli güvenlik tedbirleri alınarak, lif doğrultuları vb. işleniş kuralları da göz önünde tutularak ahşap biçimlendirilir. Böylece öğrenciler, teoride gördükleri ahşap işleme tekniklerini uygulama yaparak pekiştirmektedirler.

Resim 1: Ahşap Teknolojisi Dersi (Yrd.Doç.Dr. Sibel Onat Hattap) Atölye Çalışmaları

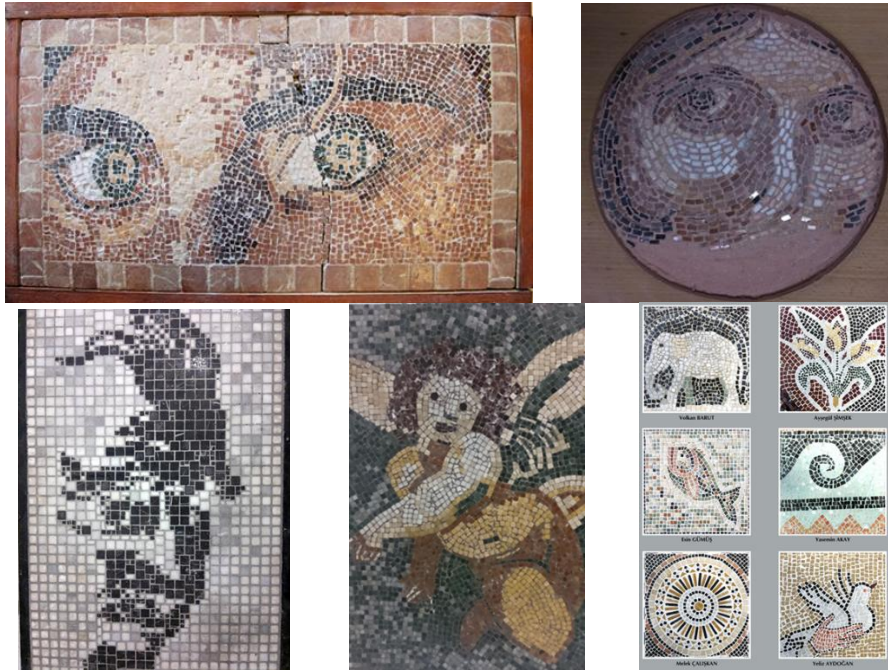

Resim 2: Ahşap Teknolojisi Dersi (Yrd.Doç.Dr. Sibel Onat Hattap), Öğrenci Çalışmaları

Mozaik Yapım Teknikleri, Bozulma Sebepleri, Koruma ve Onarım Yöntemleri dersinde, teorik olarak yapıldığı dönemin kültür ve yaşam biçimini yansıtan birer tarihi, kültürel değer ve sanat eseri olan mozaiklerin tarihte kullanım süreci, önemi, kullanım alanları, işlenen konular, yapım teknikleri, bozulma mekanizmaları, koruma ve onarım metotları, günümüzde mozaik kullanımı görsel olarak zenginleştirilerek anlatılır. Daha sonra öğrenciler ile İstanbul Büyük Saray Mozaik Müzesi'ne ve Ayasofya Müzesi'ne gidilerek dönem mozaikleri, geçirdikleri onarım ve bugünkü durumları yerinde incelenir. Ayrıca bir taş fabrikası ziyaret edilerek, doğal taşın ocaktan elde edilen blok halinden mozaik taşı haline gelene kadar geçirdiği süreç yerinde görülür. Dersin uygulama kısmında ise yapılacak mozaığın konusu geçmişte kullanılan konular ve öğrenci isteği de dikkate alınarak doğru yönlendirme ile seçildikten sonra, resmin boyutu ve kasnak ölçüleri belirlenerek, uygun renkteki 1x1x1 cm taşlar (tesseralar) derlenir. Gerekteğinde file kullanılarak, mdf altlık ile yapılan kasağa resim yapıştırılır. Taşlar derz dolgusu bırakılacak veya bırakılmayacak şekilde dizilir. Desen tamamlandıktan sonra, derz dolgu payı bırakılan mozaığe uygun renkteki derz dolgusu hazırlanarak dökülür, bu esnada taşın kısımlar sünger ile temizlenir ve kurumması beklenir. Böylece öğrenciler teoride gördükleri mozaik yapım tekniklerini uygulama ile pekiştirerek, gelecekte şantiyedeki bir çalışma ortamında mozaik ile karşılaştıklarında nasıl koruma ve onarım yapacakları hakkında bilgi sahibi olmaktadır.

Resim 3: Mozaik Yapım Teknikleri, Bozulma Sebepleri, Koruma ve Onarım Yöntemleri Dersi (Yrd.Doç.Dr. Sibel Onat Hattap) Atölye Çalışmaları

Resim 4: Mozaik Yapım Teknikleri, Bozulma Sebepleri, Koruma Ve Onarım Yöntemleri Dersi (Yrd.Doç.Dr. Sibel Onat Hattap Atölyesi) Öğrenci Çalışmaları

Resim 5: Mozaik Yapım Teknikleri, Bozulma Sebepleri, Koruma ve Onarım Yöntemleri Dersi (Yrd.Doç.Dr. Sibel Onat Hattap Atölyesi) Öğrenci Çalışmaları

Taş Teknolojisi dersinde teorik olarak, doğal taşın ocaktan fabrikaya elde ediliş süreci, fiziksel, kimyasal özellikleri, doğal taş türleri, yapıda kullanıma uygun doğal taş türleri, doğal taşın kullanım alanları, geçmişten günümüze kullanım süreci, bozulma mekanizmaları, koruma metotları ele alınmaktadır. Dersin uygulama kısmında ise, işlenecek doğal taşın türü belirlendikten sonra (genellikle marmara mermeri tercih edilmektedir) işlenecek şekil, tarihi eserlerde yer alan gülçe, rozet, çarkıfelek, Selçuklu çifte kartal vb. motifler olarak, öğrenci isteği de dikkate alınarak seçilir, 20x20x3 cm boyutunda doğal taş üzerine karbon kağıdı kullanarak çizilir, çeşitli

boyutlarda elmas uçlu taşçı kalemleri ile gerekli güvenlik tedbirleri de alınarak, taş işlenir. Böylece öğrenciler teoride gördükleri doğal taş işleme tekniklerini uygulama yaparak pekiştirmiş olmaktadır.

Resim 6: Taş Teknolojisi Dersi Atölyesi (Yrd.Doç.Dr. Sibel Onat Hattap) Öğrenci Çalışmaları

TARTIŞMA VE SONUÇ

Yapılan uygulamalar öğrencilerin sadece rölöve, restorasyon ve malzeme onarımları, kalemişi vb bezeme teknikleri kapsamında teoride öğrendikleri bilgileri, mesleki uygulama olarak da pekiştirmelerini sağlamakla kalmayıp, özellikle malzemeler üzerinde pratik yapmaları, restorasyonda kullanılan malzeme özelliklerini detaylı olarak öğrenmeleri ve sonrasında bir restorasyon ya da konservasyon uygulamasında görev aldıklarında bilinçli bir yol izlemelerini sağlamaktadır. Sonuç olarak, uygulama dersleri ve sonrasında yaptıkları staj ile yaz çalıştayları öğrencilerimize mezuniyet sonrası iş istihdamı açısından da büyük katkı sağlamaktadır.

Not : Bu çalışma 24-26 Nisan 2015 tarihlerinde Antalya'da 16 ülkenin katılımıyla düzenlenen 6th International Congress on New Trends in Education- ICONTE' de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Cheek, M. (2000). *Making Mosaics*, London: New Holland Publishers (UK) Ltd.

Jobst, W., Erdal, B., Gurtner, C. (1997). *İstanbul Büyük Saray Mozaiği*, İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Günay, R. (2002). *Geleneksel Ahşap Yapılar Sorunları ve Çözüm Yolları*, İstanbul: Birsen Yayınevi.

Hattap, S.O., (2000). *Ahşap Teknolojisi Yayınlanmamış Ders Notları*, İstanbul.

Hattap, S.O., Fotoğraf Arşivi.

Gökdoğan, O., Sarıgöz, O. (2012). *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin 'Mesleki Uygulama Dersleri ile İlgili Görüşlerinin Değerlendirilmesi'*, Hakkari Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yüksekova MYO, 20.04.2015 tarihinde <http://www.yasambilimleridergisi.com/makale/pdf/1356293149.pdf> adresinden 11.04.2015 tarihinde alınmıştır.

<http://www.msgsu.edu.tr/tr-TR/egitim/422/Page.aspx> adresinden 11.04.2015 tarihinde alınmıştır.

<http://www.msgsu.edu.tr/msu/pages/150.aspx1> adresinden 11.04.2015 tarihinde alınmıştır.

<http://www.msgsu.edu.tr/msu/pages/66.aspx> adresinden 12.04.2015 tarihinde alınmıştır.

<http://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87al%C4%B1%C5%9Ftay> adresinden 15.04.2015 tarihinde alınmıştır.